

Thơ Thế Lữ - Tập 2

Thế Lữ (Nguyễn Thúc Lễ)

Thế Lữ, tên khai sinh Nguyễn Đình Lễ, sinh ngày 10 tháng 6 năm 1907 tại ấp Thái Hà, Hà Nội. Quê cha ông ở làng Phù Đồng, huyện Tiên Du (nay là Phù Đồng, Gia Lâm, Hà Nội), quê mẹ ở Nam Định. Tên Nguyễn Đình Lễ sau đó được đổi thành Nguyễn Thúc Lễ vì ông là con thứ. Khi lên 10 tuổi, người anh trai (hơn ông một tuổi) mất, ông lại đổi tên lại thành Nguyễn Đình Lễ. Lớn lên ông dùng lại tên Nguyễn Thúc Lễ, khi viết văn nói lái lại là Nguyễn Thế Lữ, sau rút gọn thành Thế Lữ. Bút danh Thế Lữ, mang nghĩa "người khách đi qua trần thế" lại phù hợp với quan niệm sống của ông khi ấy. Ông còn có tên khác là Nguyễn Khắc Thảo, nhưng sau cũng bỏ đi vì trùng tên. Khi viết báo, đôi khi ông ký bút danh hài hước Lê Ta, xuất phát từ tên Lễ biến thành "Lê Ngã", "ta" cũng tức là "ngã".

Đây là trang danh sách liệt kê tuyển tập các tác phẩm, tập thơ và những bài thơ hay nhất của nhà thơ Thế Lữ (Nguyễn Thúc Lễ). Ông là nhà thơ, nhà văn, nhà hoạt động sân khấu Việt Nam. Vốn nổi danh trên văn đàn vào những năm 1930 với những tác phẩm Thơ mới, đặc biệt là bài Nhớ rừng cùng những tác phẩm văn xuôi, tiêu biểu là tập truyện Vàng và máu (1934). Trở thành thành viên của nhóm Tự Lực văn đoàn kể từ khi mới thành lập.

Thế Lữ qua đời do tuổi già vào ngày 3 tháng 6 năm 1989 tại Thành phố Hồ Chí Minh, hưởng thọ 81 tuổi.

Thơ Thế Lữ – Tập 2

Trong tập này có tất cả 28 bài thơ của thi sĩ Thế Lữ sau:

Tập Mấy Vần Thơ (1935) (tiếp theo)

- 1- Bông Hoa Rừng
- 2- Mộng Ảnh
- 3- Vẻ Đẹp Thoáng Qua
- 4- Khúc Hát Bên Sông
- 5- Băng Khuâng
- 6- Hồ Xuân Và Thiếu Nữ
- 7- Nhan Sắc
- 8- Hoa Thủy Tiên
- 9- Trả Lời
- 10- Giục Hồn Thơ
- 11- Nàng Thơ Lạnh
- 12- Ý Thơ
- 13- Mưa Hoa
- 14- Ngày Xưa Còn Nhỏ
- 15- Yêu
- 16- Đêm Mưa Gió
- 17- Lời Tuyệt Vọng
- 18- Truy Lạc
- 19- Đàn Nguyệt
- 20- Chiều Băng Khuâng
- 22- Sáng
- 23- Trưa
- 24- Chiều
- 25- Tối
- 26- Ma Túy
- 27- Đời Thái Bình

28- Giây Phút Chạnh Lòng

29- Bóng Mây Chiều

Tập Mấy Vần Thơ (1935) (tiếp theo)

Bông Hoa Rừng (Thế Lữ)

Tặng Đoàn Phú Tứ

Trèo lên trên đỉnh non cao
Nghe lời chim gọi, gió dào dạt thừa...
Bỗng đâu gặp gỡ tình cờ,
Cô nàng cao váy ôm ở đường rừng,
Tóc cô gió lẳng lơ chòng,
Nắng vàng rơn cặp má hồng hồng tươi.
Mắt như nước lặn in trời,
Cánh đào thắm nét miệng cười trong mơ.
Khiến ta lòng nhữnng say sưa:
“Phải người ta vẫn đợi chờ, đây chăng?”

Trái tim đếm bước ngập ngừng,
Lại gần ta hỏi ai rằng: “Ai ơi!
Theo đường nước chảy mây trôi.
Để lòng ra khắp phương trời, ta xem
Ở đây nhẩn gió đưa chim,
Ở đâu thiếu nữ trông tìm người yêu.
Tới đây thấy cảnh đìu hiu,
Phải chăng người ở trên đèo mong ta?”

Bồi hồi, ta đợi lời thừa,
Nhưng cô sơn nữ hững hờ trông mây...
Sóng rờn đôi mắt lung lay,

Tình xuân nồng đượm đôi mây thanh thanh,
 Cười duyên đắm đuối trời tình
 Lòng ta như muốn tan thành hư không.
 Ta ôm thiếu nữ trong lòng:
 Người yêu thoát biến thành bông hoa rìeng.

Bông hoa nay vẫn còn hương,
 Lòng ta còn vết đau thương, không cùng,
 Đính hoa ở một bên lòng,
 Ngàn năm tiếc giấc mơ mòng khi xưa.

Mộng Ảnh (Thế Lữ)

Dưới bóng dâm tàn lá,
 Một giòng suối chảy mau.
 Bọt nước quanh mình đá
 Phun bông trắng phau phau.

Người đẹp đứng bên nguồn
 Óng ả như mình liễu
 Mái tóc tả tơi buông
 Mặc gió càn trên ghẹo

Cánh tay ngà lơ lả
 Vít chũu nhành cây xanh,
 Lá vàng bay lả tả:
 Như bướm lượn quanh mình.

Làn sóng mắt ngây thơ,
 Nét miệng cười tươi thắm.
 Chân đá nước hững hờ,
 Khiến cho ta mê đắm,

Ta, tấm lòng man mác,
 Vin hái quả cây tươi
 Ngoảnh dăng cho Nhan Sắc,
 – Người đẹp đã đâu rồi.

Vẻ Đẹp Thoáng Qua (Thế Lữ)

Hôm qua đi hái mấy vần thơ,
 Ở mãi vườn tiên gần Lạc Hồ:
 Cảnh tĩnh trong hoa chim mách lẻo.
 – Gió đào mơn trớn liễu buông tơ.

Nước mát hơi thu thấm sắc trời,
 Trời xanh, xanh ngắt đượm hồng phai.
 Ái ân, bờ cỏ ôm chân trúc,
 Sau trúc, ô kìa! xiêm áo ai?

Rẽ lá, thi nhân bước lại bên
 Mấy vòng sóng gợn mặt hồ yên,
 Nhỏn nhơ vùng vẫy ba cô tắm
 Dưới khóm hoa quỳnh lá biếc xen.

Hồ trong như ngọc tắm thân ngà,
 Lồ lộ da tiên thô sắc hoa,
 Mỉm miệng anh đào tan tác rụng,
 Tóc buông vờn mặt nước say xưa.

Say xưa, người khác lạ bỗng lai,
 Giận lũ chim kia khúc khích hoài.
 Van khê gió đừng vì vút nữa.
 – Nhưng mà chim, gió có nghe ai?

Lời oanh trên liễu, yến bên hồng,
Hạc ở trong không, phụng dưới tùng,
Bỗng chốc cùng nhau cao tiếng hoạ,
Đòn tiên rộn rã khắp tiên cung...

Hoa lá cùng bay bướm lượn qua,
Người tiên biến mất, — Khách trông ra:
Mặt hồ nước phẳng nghiêm như giận.
— Một áng hương tan, khói toả mờ.

Khúc Hát Bên Sông (Thế Lữ)

Ngày trước mỗi khi qua bên sông,
Văng vẳng đưa sang tiếng em hát,
Ta thôi ngắm trời xanh ánh mây hồng,
Ta quên dạo vườn hoa gió bay ngát.

Ngày nay, ta cũng qua bên sông,
Lặng tai, không thấy tiếng em hát,
Ta hỏi thăm: em đã đi lấy chồng;
Trời nặng, mây mờ, gió hương cũng nhạt.

Thồn thức ta ngồi ghé bên sông,
Giục tiếng lòng xưa ôn tiếng hát,
Muôn ánh lòng soi ấm khô mây lòng.
Muôn hương lòng đượm thơm làn gió mát.

Ta lòng thi sĩ ở bên sông
Tiếc cái vui qua cùng khúc hát:
Ngàn muôn năm vỗ nhịp một bên lòng,
Ca nhớ lại thanh hương xưa đã tắt.

Bâng Khuâng (Thế Lữ)

Trời xanh dịu, sợi mây hồng lơ lửng,
Trên bờ sông cô em đang thơ thần,
Đứng lặng nhìn mặt nước chiếc thuyền trôi

Vội ánh chiều thu bầm tím chân trời.
Cô buồn. Mà vì đâu, cô chẳng biết.
Có lẽ bao nỗi âm thầm, tha thiết
Bấy lâu nay vẫn ẩn kín một bên lòng,
Bỗng dưng nhân một phút hư không
Trước cảnh mộng mị mừng nơi sông nước,
Đã khiến cho tâm hồn cô man mác.

Gió đưa cành lá, gheo áng tóc mai,
Cùng cô em chung một tiếng thở dài,
Mà giọt sương chiều điểm thưa trên má
Cùng long lanh với hạt châu trên lá.

Tuy nhiên, trong lúc bâng khuâng,
Cô thấy lòng cô phơi phới lâng lâng
Như bay cao, như tan theo mây gió.

Cô khoan khoái trong khi buồn thảm đó,
Chính vì hồn thu vì vút ban chiều
Đã nhắc cho cô thấy lòng cô yêu.

Lần đầu hết, lòng cô mang tình ái,
Ôi vết thương sâu dịu dàng tê tái!
Nhưng yêu ai? mà đã có ai yêu?
Cô chỉ biết trông sông nước dịu hiu.
Trông mây gió gửi nỗi buồn êm ái.

Tiêu đề bài thơ có bản in là Tình bâng khuâng.

Hồ Xuân Và Thiếu Nữ (Thế Lữ)

Tặng Thạch Lam

Trên mặt hồ in màu ngọc biếc,
 Cô em đang chơi chiếc thuyền con,
 Lẳng lơ như cái chuồn chuồn,
 Rõn đuôi trên nước chập chờn ghẹo hoa.

Chân gió nhẹ lướt qua làn sóng,
 Nắng chiều xuân rung động trên cành,
 Mấy hàng lau yếu nghiêng mình.
 Cô em bỗng ngẩn ngơ tình vì đâu?

Đặt mái chèo, ngả đầu trên gôi,
 Trông mây chiều phơi phới trên kia...
 Hỏi xem mây có duyên gì,
 Mà con chim én đi về lưng lơ...?

Trên vầng trán ngây thơ, trong sáng,
 Vẫn vơ qua một áng hương buồn.
 Giây lâu cô vẫn như còn
 Lâng lâng trông gửi tâm hồn lên cao.

Tiếng diều sáo nao nao trong vắt,
 Trời quang mây, xanh ngắt màu lơ.
 Thuyền trôi, nước đầy hững hờ.
 Hàng cây lặng đứng trên bờ trông mong.

Ấy dăm dăm mơ mòng chi đó,
 Hỏi cô em má đỏ hây hây?
 Hỏi cô thiếu nữ trông mây
 Thẩn thơ nhìn chiếc én bay lưng trời?

*Khiến cho cảnh bồi hồi ngây ngất,
Tiếng sáo chưa nở dứt trên không,
Khiến cho hồ nước mịt mù,
Ngày không muốn hết, ta không muốn về.*

1941

Nhan Sắc (Thế Lữ)

*Trời có những buổi bình minh êm lặng,
Phấn hồng non phơn phớt dải chân mây;
Nhưng cô em có đôi má hây hây
Làm phai nhạt cả màu tươi buổi sáng.*

*Trời có những dải mây huyền thấp thoáng
Như vấn vương lưu luyến quyến lòng ai;
Nhưng khi cô buông áng tóc mây dài
Cho tay gió lướt bên thềm môn trón.
Lòng ta cũng chuyển theo làn sóng lượn.*

*Đã biết bao phen những buổi chiều thu,
Ta băng khuâng tìm cảnh mộng bên hồ,
Nhưng ta chỉ tiếc khi ngồi lặng ngắm
Đôi mắt cô em như say, như đắm,
Như buồn in hình ảnh giấc mơ xa.*

*Vườn trần gian, dù thấu góp cả muôn hoa,
Lấy một nét cười mừng chim với gió,
Cũng không thắm tươi, say sưa, rục rĩ
Bằng khi cô hé cặp môi xuân
Mà lá loi cười cợt với đông quân.*

Nhưng em ơi, vẻ xanh tươi trong trời đất
 Tuy đến hạn u tàn, song chẳng mất:
 Đông qua, lại thấy xuân sang,
 Còn vẻ đẹp giai nhân, đắm đuối rõ ràng,
 Gồm những áng tình hoa bao cảnh sắc,
 Phải đâu cũng lâu bền như non nước?
 Một ngày kia, em ngấm lại dung nhan,
 Em sẽ cùng ta buồn trách thời gian,
 Tiếc cảnh vui qua, tiếc mâu rục rở
 Của xuân đời ngàn năm không về nữa

Vậy thì yêu đi, vui mãi, bạn lòng ơi!
 Để khi ánh quang minh soi má hồng phai,
 Thấy áng tóc điểm thưa màu sương bạc,
 Thấy nét thắm miệng hoa dần đã nhạt,
 Nước hồ thu đôi mắt đã mờ;

Em vẫn còn giữ được tấm lòng xưa.
 Vì, em ơi, khi nặng mang tình ái.
 Thì xuân sắc nắng sương tuy đâu giải,
 Ngày xuân xanh khe khát vô tình qua,
 Nhưng lòng xuân muôn tuổi vẫn không già.

Hoa Thủy Tiên (Thế Lữ)

Phỏng theo bài văn xuôi “Bông hoa thủy tiên” của Tì Ly

Trong phòng sách, dưới ánh đèn rạng rỡ,
 Cụm hoa đào say bình mới nở.
 Như tiên nga vừa thức giấc thân tiên,
 Hoa then thò dương mắt ngọc nhiên,

Vì đã thấy Văn Sinh ngồi lặng đó
Tay nâng má, dăm dăm nhìn cửa sổ.

Bên ngoài đen tối mịt mù.
Phảng phất qua hơi gió lạnh mơ hồ
Nhẹ đưa tới một làn khói pháo.
Cảnh sán lạn trong phòng thêm huyền ảo.
Sinh khoan thai đến bên chậu thủy tiên:
Mấy bông hoa trong lá lả lơi chen
Chưa muốn nở: chùng đợi chàng đến vuốt.
Chàng âu yếm ngắm mấy giò trắng muốt
Chính tay chàng đã gọt tía, chăm vun,
Đã nung niu như mơn trớn cánh chim non,
Như nung đỡ một trái tim đa cảm.

Chàng đứng lặng, để tâm hồn mê đắm
Vẫn vơ theo mây khói vẫn vơ trôi
Trong hoa hương nơi giấc mộng Bồng lai...
Bỗng tiếng pháo nổ ran đâu từ nấy,
Mà lo đang chàng vẫn không nghe thấy,
Nhắc cho Sinh sực tưởng tới Lê Dung,
(Tên du dương êm dịu nhủ bên lòng).

Chàng lại nhớ chùng như có hẹn
Đúng giao thừa, giắt xuân về chàng sẽ đến
Thăm Lê Dung trong biệt thự Hoàng Lan.
Sinh bước ra, lòng hớn hở thênh thang.
Qua mấy phố âm thầm và yên vắng...
Tới biệt thự người yêu, chàng đứng lặng,
Đưa mắt nhìn ngơ ngác cảnh chung quanh.
Chàng ngạc nhiên, lăm bắm riêng mình:
“Có lẽ ta lâm!” Vì chàng không thấy
Cây hoàng lan tàn lá xanh đưa đẩy

Ở bên mảnh tơ liễu. Nhưng đến khi
 Ngược mắt trông qua rặng tường vi,
 Thấy lớp nhà xinh tươi đómđáng
 Đang soi bóng lung linh trên mặt ao yên lặng;
 Văn sinh mới chợt nhớ ra
 Đã từng phen vin cành yếu hái hoa
 Đã từng tắm dưới ao sen trong mát,
 Từng đón gió bên hiên mà vui đưa tiếng hát.

Ungđung, chàng nhẹ gót bước lên thêm.
 Dẩy lan can trong bóng tối, im lìm,
 Như nghe ngóng tiếng hoa trong tiếng lá
 Đang rủ rủ mách nhau trông khách lạ.
 Chàng đưa tay toan mở cửa. Bỗng nhiên
 Cửa nhẹ nhàng, thông thả, bình yên
 Tì tì mở. Một làn hương man mác
 Cùng với điệu dương cầm xa xa, dịu dặt,
 Thoáng đưa ra...

Như hơi gió xuân qua...
 Chàng bước vào, thản nhiên trông bốn phía:
 Phòng vắng lặng. Cách trang hoàng ý nhị,
 Đơn sơ, nhưng quý trọng, cao thanh.
 Ánh sáng không nguồn, một sắc trong xanh
 Lặng giải trên mặt ghế nhung, bình nước ngọc
 Bốn lu trầm đường hoàng trong bốn góc,
 Khói lam thông thả cao đưa:
 Cảnh chập chờn như thực, như hư...
 Văn Sinh đến bên bàn ngồi xuống ghế;
 Cùng khói trầm, tâm hồn chàng êm nhẹ
 Mơ màng xa tỉnh, gần say.
 Chàng cố nghĩ xem mình ở đâu đây,

Chợt trông thấy bức tranh xuân nữ, xuân nữ,
 Đang thổi sáo bên đôi hươu rờn múa.
 Văn Sinh mang máng nhớ dân ra,
 Bức tranh kia, chàng như đã thấy qua,
 Cùng với cảnh êm đêm nơi phòng vắng,
 Cảnh mờ ảo như trong mộng tưởng.
 Đang băng khuâng, chàng bỗng thấy bên rèm,
 Chúm chím cười mấy đoá thuỷ tiên,
 — Mấy nụ hoa non ngậm màu kín đáo,
 Nhường e ấp chưa muốn phô diện mạo.
 Chậu hoa, màu xứ xanh xanh
 Chàng biết rằng trên có vẽ nàng Oanh,
 Dưới bóng liễu thở than cùng Quân Thuy.
 Chàng lại biết đúng nửa đêm hoa sẽ
 Bảo nhau cùng tung cánh nở đều...
 Tâm hồn chàng rong ruổi đang phiêu diêu
 Trên thế giới, cõi u uyên, xa lắc:
 Nơi chàng đã sống qua đâu kiếp trước.
 Văn Sinh bỗng thấy nhẹ nhàng,
 Chuông đồng hồ phòng bên cạnh dần buông
 Mười hai tiếng, vắng đưa xa luồng sáng
 Lòng chàng cũng theo chuông thầm xuyên động.

 Chàng lim dim đôi mắt trong rèm châu,
 Mà (chính Văn Sinh cũng không hiểu vì đâu)
 Chàng tin chắc cánh hoa rung rinh sẽ cuốn.
 Chuông rít tiếng. Khói nao nao cuộn...
 Một áng hương qua... Một tiếng thở dài
 Của điệu tiên ca trong trẻo, tuyệt vời
 Sẽ sẽ nổi — Bức rèm châu biến.
 Từ khung tôi, một nàng kiều diễm

Nhẹ bước ra, tươi ánh bình minh.
 Đôi mắt đen, đắm đuối long lanh
 Như đôi ngọc huyền, sâu xa huyền bí.
 Sinh đứng dậy. Giai nhân se sẽ
 Nở cặp môi đầm thắm ánh đào
 Và dừng gót du dương nàng nhẹ cúi chào.
 Sinh đứng trước bóng kiều nga nhan sắc,
 Trí băng khuông như người lạc bước
 Giữa Bồng lai chốn huy vọng thần tiên.
 Song giai nhân, chàng lại thấy quen quen
 Như đã cùng nhau nhiều lần gặp gỡ.
 Trên mình ngọc, màu áo xanh lá mạ
 Uyển chuyển in theo nét uốn dịu dàng;
 Rủ bên vai giải khăn lụa tươi vàng.
 Buông lưu luyến trên đôi tay trắng muốt,
 Nàng cất tiếng nhẹ nhàng, nghe dịu ngọt
 Như tiếng đàn ân ái, nghe véo von
 Như tiếng chim ca buổi sáng trên đầu non:
 “Chàng vui gót nơi đâu, giờ mới tới?
 Để chúng em những mong chờ mỗi đợi,
 Đã tưởng đêm nay xuân đến một mình
 Nhưng vui thay, xuân đến với Văn Sinh
 Là xuân thắm. Em xin chào bạn ngọc”
 Rồi lơ lả, nàng tiến lên, trong lúc
 Tiếng đã im mà âm hưởng vẫn bên tai
 Văng vẳng đưa nhạc điệu của Thiên Thai,
 Văng vẳng reo ở trong lòng khách lạ
 Nàng sẽ vậy. Cửa phòng bên đã mở.
 Một nữ tỳ lễ phép bưng ra
 Một khay trà, chén ngọc thoảng mùi hoa,
 Giai nhân mắt đưa tình, tay dâng nước.

Hương nước thoảng xông, lòng Sinh man mác
 Mầu nước xanh, lóng lánh, trong ngần,
 Thấp thoáng trông như thấy cả vườn xuân,
 Với trăm khóm Thuý tiên trong lòng chén
 Phút biến đi nhưng rồi phút hiện.

Văn Sinh nâng chén ngang môi,
 Cả tâm hồn chàng khoan khoái, chơi vơi
 Như bơi đắm đuối trong nguồn cực lạc.
 Giai nhân nói: “Đây chính là Hoa các
 Bọn chúng em mười hai nữ hoa tiên
 Cùng với chàng ân ái có tiên duyên,
 Mỗi mùa xuân chẳng hay chàng có nhớ,
 Chúng em lại cùng nhau ngỏ cửa
 Đợi chàng đem xuân tới ta cùng vui...”

Rồi đưa tay, nàng mỉm miệng cười
 cất tiếng gọi: “Tình quân ta đã tới,
 Không ra đón, còn trang điểm mãi!”
 Tiếng cầm ca réo rắt ở đâu đâu
 Vẳng lại đưa ra. Rồi tự cửa rèm châu
 Mười tiên nữ yêu kiều trong diễm lệ
 Áo xanh non, khăn lụa vàng, vui vẻ
 Cùng đem theo hương nồng ngát bước vào.
 Mười đoá hoa trên những cặp môi đào
 Cùng tươi nở, biết bao tình ý thắm.

Văn Sinh uống nước trà và ngắm dáng tiên nga,
 Càng thấy lòng thêm chan chứa, say sưa,
 Chàng đem nỗi nhớ thương ra thổ lộ,
 Coi người tiên như bạn tình duyên cũ.
 Lời chàng hoa mỹ như lời thơ
 Và tiếng chàng êm ái như đờn ca.

Nhưng niềm vui sướng, chuyện ái ân đang lúc
 Như suối reo bỗng nhiên ngừng khúc.
 Một nàng hoảng hốt đứng lên:
 “Thôi khuya rồi. Xin cho phép chúng em
 Từ biệt chàng, để xuân sau tái ngộ.”
 Rồi cả bọn tiên hoa cùng nức nở.
 Chàng nghẹn ngào khôn nói biết bao lời.
 Lệ phân ly lã chã tuôn rơi.
 — Tiếng đàn tiên, càng xa càng tha thiết,
 Bầy tiên nữ còn ngại ngừng chưa nỡ biệt,
 Văn Sinh còn lưu giữ vạt khăn vàng...
 Bỗng thoáng qua cơn gió. Khói trầm tan,
 Hương trầm nhạt, nguồn sáng xanh bùng trắng.
 Bầy tiên biến. Bốn bề vắng lặng,
 Đồng hồ treo đầu đó, điểm lạnh lùng,
 Bảo chàng hay mình vẫn ở thư phòng,
 Ngồi trước khóm thủy tiên mà chính tay chàng tưới
 Sinh ơ thờ đưa tay lau mắt lệ,
 Nhìn chậu hoa: trên mẫu xúe xanh xanh,
 Vẫn đậm đà nét vẽ Thôi Oanh Oanh
 Cùng Quân Thụy vẫn chưa thôi tình tự.
 Mười hai đoá thủy tiên đều đã nở,
 Nhỏn nhơ phô cánh trắng, nhị vàng.
 Ánh hương đưa, còn nhắc lại phút mơ màng.

Trả Lời (Thế Lữ)

Thay Tú Mỡ trả lời một bạn đọc

Không! Thế Lữ cũng chưa xa Hà Nội,
 Vẫn ngược xuôi trên các đường gió bụi

Chôn phồn hoa náo nhiệt dưới ta đây,
 Nhưng bởi vì đâu trong ít lâu nay,
 Tôi thường thấy anh ta buồn chán lạ.
 Bao nhiêu vẻ tươi cười, hớn hở
 Biến nơi nào, để hương khói ưu tư
 Vẩn vương hoài trên nét mặt người thơ
 Lang thang bước giữa những nơi đông đúc,
 Anh quên hẳn bên mình người chen chúc
 Đang vội vàng tranh kiếm kế sinh nhai.
 Mắt thờ ơ trông phố lại trông trời,
 Trong nhà cửa tôi tìm hay căn hàng rục rỡ,
 Trong cảnh kiêu xa cũng như đời lam lũ
 Anh đứng dừng nhường chẳng biết chi chi,
 Thấy lạ lòng tôi đã một đôi khi
 Tìm Thế Lữ hết lời cặn đạn hỏi.
 Anh chỉ thở dài, mãi sau mới nói:
 “Tôi là một kẻ mơ màng,
 Yêu sống trong đời giản dị, bình thường
 Cùng với Nàng Thơ tháng năm ca hát,
 Chúng tôi quen cảnh mịt mù bát ngát
 Của non cao, rừng cả; cảnh điều hiu
 Chôn đông xa sương trắng chập chờn gieo,
 Hay cảnh rõ ràng, bướm tung bay, chim vui hót
 Tôi nâng đàn, nâng cao lời dịu ngọt,
 Trông nước non thanh khiết chốn sơn thôn,
 Gửi tiếng tơ lòng và gửi cả tâm hồn,
 Cho hoa cỏ, cho gió mây, cho ánh sáng.
 Kê vai nhau ở trong trường mộng tưởng,
 Cùng tạo nên riêng một cảnh thiên đường,
 Đầy hương hoa cùng tình ái du dương,
 – Bỗng một hôm, từ phương ngoài xa cách

Con gió phồn hoa thổi qua đời tịch mịch
 Đem tới cho lòng ham muốn tung hoành
 Giữa vinh hoa lộng lẫy của văn minh.
 Tôi khuyên Thơ tìm đến nơi thành thị,
 Khuyên chung sống trong cuộc đời mới mẻ.
 Nàng ngại ngùng, nhưng bởi đã quen chiều
 Bạn tình thơ, nên nàng cũng ưng theo.
 Rồi từ đó, trên các đường rộn rã,
 Người ta thấy đôi thiếu niên bơ ngỡ,
 Dắt tay nhau len lỏi bước đua chen.
 Và hiến cho đời đôi khúc đàn tiên
 Đã ghi chép nơi gió sương tươi sáng.
 Nàng sung sướng vì thấy tôi sung sướng
 Buổi đầu tiên chào đón tiếng hoan hô.
 Của khách giầu sang trong chốn kinh đô.

 – Nhưng Nàng Thơ tôi là người cá thẹn,
 Không quen tiếng còi ô tô, chuông xe điện,
 Không quen màu sáng lạn đất vui chơi
 Nên từng phen nàng thơ thần ngậm ngùi
 Thương tiếc cảnh êm đêm non nước cũ,
 Gượng cười nói khi thấy tôi khuyên dỗi,
 Gượng vâng theo khi tôi giục hôn thơ
 So giây đàn chung hoạ mấy lời ca
 Đem nhau bước vào trường hoạt động
 Tôi hăng hái muốn cùng ai vui sống
 Mà vẫn đồn thơ mơ tưởng – Nhưng than ôi!
 Chẳng bao lâu, người tiên tử, bạn lòng tôi,
 Bỏ tôi lại với cảnh đây gió bụi!
 Nàng xa tôi để lánh xa Hà nội,
 Để tránh nơi tôi mãi miết đua ganh.

Tiếng ồn ào nhộn nhịp Hà thành
 Đã che át tiếng du dương êm dịu
 Của khúc tiên ca xa xăm trong trẻo.
 Cho nên tôi chán nản bấy lâu nay
 Chiếc đèn lồng hồ hững hờ tròng giây
 Và để mặc tơ nhện sâu chằng phím.
 Tôi muốn tránh cảnh phồn hoa đã chiếm.
 Mất lòng tôi, tìm cho thấy bạn Ly Tao
 Nhưng non nước muôn trùng, em than khóc ở nơi nao?
 Ta biết hỏi ai! Hỡi tình nhân kiều diễm?

Giục Hồn Thơ (Thế Lữ)

Nàng Thơ ơi! Nàng Thơ! – Ta buồn lắm!
 Nắng gay gắt trên khóm sen không thắm;
 Gió thờ ơ không động bóng tàn cây;
 Dưới trời xanh, mây quá trắng không bay;
 Hồ không sóng phơ mặt gương quá sáng;
 Thời gian đứng: sắc hình tro trên dáng,
 Lòng ta không âu yếm, không vui tươi,
 Không nhớ thương, không sôi nổi. – Than ôi!
 Cũng không cả nỗi đắng cay tê tái:
 Nàng Thơ ơi, tâm hồn ta trống trải.
 Ta đứng đây, lơ lảo, hững hờ trông
 Cảnh vô duyên không gợn tiếng tơ lòng;
 Ta đứng đây, thần thờ mơ bóng bạn,
 Trông giờ khắc lặng mang niềm ngao ngán,
 Ly Tao ơi, nương tử của lòng ta!
 Nỡ lòng du, sơ lãng môi tình thơ?

Tìm đâu thấy những phút giây êm ái.
 Những phút giây sán lạn ánh thiêng liêng
 Ta cùng ai để tâm hồn mê mãi
 Tung ngọc châu gieo những khúc thần tiên?
 Đâu những buổi non sông cùng lặng lẽ
 Đợi tay ta dịu dặt ngón tay ai.
 Tạo nên bức tranh tuyệt trần hoàn mỹ
 Lên không gian, thấu góp muôn màu tươi?
 Vì bạn ơi! Những khúc đàn réo ngọc
 Với bức tranh châu chuốt nét thanh cao
 Là những bài thơ, nỗi tình cảm xúc
 Của lòng ta và của bạn Ly Tao.

Nàng Thơ ơi! Nàng Thơ! – Ta buồn lắm!
 Dem lại đây ánh hương hoa say đắm,
 Dem lại đây làn sương gió mơ màng,
 Dem lại đây, cùng với điệu du dương,
 Những tiếng khóc than hay lời cảm khái
 Để lòng ta thôi đừng khô héo mãi!
 Để cho ta khi ngắm nắng, trông hoa.
 Khi đứng bên hồ đón gió đưa qua,
 Ta được thấy ánh lòng ta rung động,
 Ta được thấy hồn thơ ta gợn sóng,
 Thấy miệng cười bạn tiên tử yêu kiều
 Và cùng ai chung giấc mộng cao siêu.

Nàng Thơ Lạnh (Thế Lữ)

Gió bắc giục về, Nương Tử rét
 Bạn nghèo không sắm áo nhung tơ,
 Sương thu gọi mãi trên vai giá
 Ta lấy gì đây, đắp dấp Thơ?

Ý Thơ (Thế Lữ)

Tặng Tô Ngọc Vân

Bình tĩnh lại, bao nỗi lòng huyền náo!
 Vì giờ đây muôn vật lắng trong đêm:
 Trong gió đứng, thanh âm treo khúc dạo,
 Trong sương khuya, ngưng đọng ánh hương chìm;

Hoặc lặng sống trong đài khoan độ nở,
 Cây âm thầm khép lá gượng xôn xao;
 Nương bóng tôi muôn loài sâu nín thở;
 – Thời gian qua, nghỉ bước trên tầng cao.

Này là phút bắn khoan trong ngóng đợi,
 Phút anh linh, huyền diệu của tâm tư
 Ghi dấu vết giữa tháng năm thay đổi
 Để ngàn sau nối lại với ngàn xưa.

Ấy là lúc ý thơ rung ánh ngọc,
 Cùng Thi tiên say giấc khói hương ngà.
 Nhà thi sĩ nâng niu bầu cảm xúc
 Của trời mây đúc lại mấy lời hoa.

Mưa Hoa (Thế Lữ)

Miệng hát, hai tay nhét túi quần,
 Tiến lên, giữa mặt đón mưa xuân,
 Vui như đàn trẻ sẵn theo bướm,
 Ta mãi mê theo đuổi mấy vầng.

Đi qua các phố quên người đông.
 Trời rét hay chẳng, chẳng bận lòng:

Ta thấy tâm hồn đang rạng rỡ,
Tưng bừng muôn cánh bướm hoa tung.

Trông khóm đào, mai bán khắp đường,
Ta cười tưởng nhớ cảnh quê hương
Bồng lai muôn thửa vườn xuân thắm,
Sán lạn, u huyền, trong khói sương...

Rồi bao hình, sắc, bóng tiên nga
Điều luyện tô thành nét những thơ;
Bao điệu thiên liêng tê tái dạo
Chập chờn theo tiếng gió bay qua.

Nửa ở Bồng lai, nửa dưới Trần,
Ta đi, trong lúc cả trời xuân
Nông say thắm nhuộm màu thi cảm.
— Chợt cánh hoa đào rụng dưới chân.

Lượm hoa, như lượm mây lời thơ.
Hoa lại từ đâu nhẹ cánh đưa,
Một cánh rữ theo bao cánh khác:
Quanh mình tấp tới trận mưa hoa.

Theo lối hoa về rảo bước lên,
Chân đưa lần đến cảnh thần tiên,
Đường cây uốn éo êm đêm phủ,
Tàn lá xanh rờn ánh biếc xuyên...

Gió đưa hoa tới cành hoa lay,
Như quyến theo làn hương đắm say,
Như quyến theo lời tơ trúc nhẹ,
Ái ân tha thiết, vắng đâu đây.

Đưa bước như vào trong cõi mộng
— Đàn, hoà, theo nhịp gót du dương —
Ta đi tìm cõi nguồn tươi sáng,
Bỗng hiện trong hoa, bóng một nàng...

Một giai nhân chuốt vẻ yêu kiều,
Áo trắng in màu ánh ngọc reo,
Nhan sắc như bài thơ tuyệt tác:
Mơ màng, âu yếm điệu cao siêu.

Mỉm miệng cười tươi như nắng xuân,
Mắt nhìn lưu luyến bạn thi nhân;
Đưa tay nương vít cành hoa thắm,
Nàng hái từng bông thả xuống dân.

Đem cả tình thơ, với tấm lòng
Yêu mê riêng vẻ đẹp mệnh mông,
Đón màu hoa rụng tay Nương Tử.
Bỗng thấy lòng ta cảm náo nùng...

Ô hay! bao cánh thắm hoa đào
Chẳng ử lòng ta ấm dịu sao?
Chẳng đủ cho lòng quên khổ nã.
Vì đâu réo rắt khúc tiêu tao?

Giở hoa xem lại, ôi kỳ ảo!
Trên cánh nhung tơ những nét huyền
Thăm viết lên màu năm tháng cũ:
— Lời thơ ghi những chuyện tình duyên.

Chép lại lời thơ kể chuyện xa,
Biết đâu không phải nỗi lòng ta
Bao lâu kiều hãnh trong im lặng.
Thấy gió xuân về, cũng thiết tha.

Ngày Xưa Còn Nhỏ (Thế Lữ)

*Ngày xưa, còn nhỏ, đi săn bướm.
Bướm sợ bay tìm trốn dưới hoa,
Ta thấy hoa cười mê mãi ngắm:
Thế là từ đấy biết Nàng Thơ.*

*Từ đấy đôi bên thường gặp nhau
Trong rừng, cạnh suối, bất kỳ đâu,
Không thân, nhưng chẳng thờ ơ lắm,
Bỏ ngõ e dè cũng khá lâu.*

*Một hôm, (năm ấy mười hai tuổi),
Thơ thần ta ngồi với bóng trăng,
Nhìn giải mây trời theo gió chạy,
Hồn thơ đưa tới cõi băng khuâng...*

*Những tiếng xa vời vẩn quện mây,
Những hình tươi sáng múa đâu đây
Rủ nhau hiện đến, cho ta ghép
Nên điệu thơ vàng sán lạn bay:*

*Bài thơ thứ nhất mới ra đời,
Chợt thấy như lòng tuyết nặng rơi,
Như gió hồng mơn, như nắng dịu
Nhẹ nhàng êm ấm ủ trên vai.*

*Ngoảnh lại: Nàng Thơ đã ở bên
Mỉm cười — Ồ! khoé miệng trăm duyên!
(Lời nào tả được tình lưu luyến
Buổi mới ân cần với bạn tiên).*

*Kết giao hẹn đến muôn ngàn kiếp,
— Vì bọn làm thơ hẳn sống lâu —*

Ta với nàng tiên ca hát mãi,
Ngoài ra còn có thiết chi đâu?

Cho đến ngày ta phải ngược xuôi,
Trong khi vất vả cũng không thôi
Nhờn nhớ ngâm hoa cùng nường tử:
Một cuộc tình thiêng ở giữa đời.

Nhưng nàng tiên ấy hay ghen lắm,
Chỉ muốn ta yêu có một mình.
Mà tấm lòng ta thì phóng dăng;
(Lạ gì cái tuổi thừa xuân xanh?)

Vì thế Nàng Thơ đã mấy phen,
Trách ta mê đắm mãi trần duyên;
Mấy phen ta thấy màu châu lệ,
Thầm oán hờn ta dưới mắt đen.

Song le ta biết làm sao được?
Vì ở trần gian vẻ lệ kiều.
Của khách giai nhân thường vẫn bảo:
Yêu thơ đâu phải thực là “Yêu”?

Yêu (Thế Lữ)

Ta đi thơ thần bên vườn mộng,
Em nấp sau hoa khúc khích cười,
Ngừng bước ta còn đương ngỡ,
Lẳng lơ em ngắt đoá hồng tươi...

Em ném cho lòng ta đón lấy,
Bông hoa phong kín ý yêu đương.

*Hay đâu hoa giấu mầm gai sắc
Suốt canh lòng ta mấy vết thương.*

*Yêu em từ đó ta phơi phới,
Sống ở trong nguồn thú đắm say,
Nhưng cũng sống trong đau khổ nữa.
Miệng cười trong lúc nhấm chua cay.*

Đêm Mưa Gió (Thế Lữ)

Tặng Đỗ Đức Thu

*Ta vừa đắm trong giấc mơ ghê tởm:
Vừa buông tay ôm ấp gái giang hồ.
Đây xác thịt, đây tâm hồn còn lợm
Vị chán chường tràn lẩn thú cay chua.*

*Mặc tấm thân loã lồ say mệt ngủ,
Ta ngồi, đắm nghe ngóng tiếng đêm sâu;
Trên mái ngói cả một trời mưa gió
Vẫn sục sùi dai dẳng suốt canh châu,*

*Suốt canh châu, đông hồ treo bức vách
Thong thả đưa, thong thả đếm từng giây,
Rành rọt điểm trong lòng ta tịch mịch
— Trong lòng ta u tối gió mưa bay.*

*Ta ngồi đó; mắt van lơn tha thiết
Thầm kêu xin Buồn Nản tránh xa đi;
Gọi khiêu khích, chúi vào trong mải miết,
Để cho lòng tìm lại chút mê.*

Nhưng đau đớn! — Tâm-hồn ngao ngán quá
 Thú vui tàn. — Mà giá ngất như băng,
 Trái tim mới, không buồn sôi nổi nữa.
 — Ngoài đêm khuya mưa gió vẫn không ngừng...

Lời Tuyệt Vọng (Thế Lữ)

Lòng ta hồ vỡ tan tành,
 Vì hờn, vì giận, vì tình, vì thương,
 Vì cay đắng đủ trăm đường!
 Than ôi! ly rượu mơ màng khi xưa,
 Ai đem dốc cạn bao giờ?
 Chẳng cùng chi nữa, chẳng chờ hưởng chung
 Để ta tỉnh mãi mà trông:
 Giữa nơi cát bụi mịt mù, dân lan
 Từ nơi vết nặng không hàn
 Một dòng máu, lẫn bao hàng lệ châu.
 Phải chăng đau khổ bấy lâu
 Chứa chan nay lúc mạch sâu trào tuôn?
 Không, không: Thuốc độc vẫn còn
 Mà nguồn nghị lực đương cuộn cuộn ra
 Tình nhân ơi! Bạn Mê Hà!
 Lại đây! Đây vết thương ta có mình,
 Lòng ta dù vỡ tan tành,
 Cũng còn thốn thức. Buộc lành cho nhau!
 Nỗi mong ám khắp trời sâu,
 Có nghe thấy tiếng khẩn cầu này không?
 Người yêu — hy vọng sau cùng —
 Mím cười đỡ lấy khối lòng mê,

*Tường tay nương vuốt, không dè
Bóp thêm cho máu dâm dề lại tuôn.*

Truyện Lạc (Thế Lữ)

*Rượu ân ái đắm ngây lòng chán nản
Rót tràn đi, rót nữa, tình nhân ơi!
Ta lắng nghe gió thoảng ở bên tai
Có phải chẳng vẫn réo lời thông khô?*

*Cứ rót nữa! Bao giờ mê quá độ
Vơ tóc em lau cặp mắt mờ say
Rồi trông ra màu khói thuốc mù bay
Ta chỉ thấy những màu tươi sắc sỡ.*

*Ồ những tấm thân nồn nà nghiêng ngửa!
Những tràng cười khoái lạc, giọng dòn tan!
Những điệu lẳng lơ, khiêu khích, nồng nàn!
Những khúc hát lả lơi hay uỷ mị!*

*Hỡi gái giang hồ! Bạn tình ô uê!
Biết chẳng em, đó là thú mê toi,
Để cho ta không thiết đến ngày mai.
Đời ta nữa. – Ngày mai là lúc tỉnh.*

*Cũng như em, tâm hồn ta đã lạnh
Tự lâu rồi, từ cái thuở xa xăm
Mà ánh sáng chim ca, mà bóng gió âm thầm.
Hay nét hoa tươi hay màu lá rụng*

*Cũng đủ khiến cho lòng ta rung động.
– Ta ngây thơ như cô gái đương xuân,*

Nhưng đến nay, cô ấy trải phong trần
Đã dày dạn, thấy đời thô rõ quá!

Lòng đã tắt không còn tin tưởng nữa,
Thì quên đi, quên hết để say sưa,
Để mê ly trong thú ái ân vờ
Để trốn tránh những ngày giờ trông trái.

Em ơi, ta không dám để lòng ta nhớ lại
Vì đôi phen trong những lúc điên cuồng
Mảnh hồn thơ còn thoi thóp giữa đêm sông
Bắt ta tiếc quăng đời trong trắng mãi.

Đàn Nguyệt (Thế Lữ)

(Trên sông Hương một đêm trăng)
Tặng Xuân Diệu

Lòng ta hơi! Thôi đừng lên tiếng nữa!
Lặng mà nghe đồn nẩy khúc sầu thương.
Ngón tay rung, rung động cả đêm sương.
Khiến trăng nước đắm mơ hồ ly biệt,
Khiến trong gió ngưng đọng niềm thông thiết
Của bao nhiêu người đẹp khát tình duyên
Ôm nhớ nhung còn nức nở bên đèn.

Đêm khuya vắng thêm gọi thời xa vắng,
Tiếng bi ai như vẽ hình cay đắng
Của chia phôi, cùng thương tiếc đợi chờ
Trong bao thiên tình sử náo nùng xưa.

Thấy chăng ai? trên sông khuya im sóng
Bâng khuâng trôi một con thuyền mơ mộng,

Thuyền lênh đênh gieo giữa cõi sương tan
 Tiếng ngậm ngùi muôn thửa của thời gian.
 Biết chẳng ai? bao nhiêu điều cực khổ
 Với bao nỗi hờn oan trong vũ trụ
 Cùng hẹn hò thu lại một đêm nay,
 Đương nỉ non thánh thót ở trên giây,
 Theo ngón đê mê của bàn tay nghệ sĩ.

 Thuộc độc êm đêm, ôi! giọng đàn kiều mị,
 Bởi vì đâu gieo xuống mãi lòng ta
 Những giọt nồng tê tái vị say xưa?

Chiều Bâng Khuâng (Thế Lữ)

Tặng Vũ Đình Liên

Làn gió bên sông lẹ cánh đưa
 Nắng chiều tươi nhuộm cảnh trong mơ:
 Bóng cây trên cỏ vươn mình ngả;
 Tha thướt Nàng Xuân bước thân thơ;

 Trời biếc, én nghe chèo vỗ nước;
 Nhớ nhung, ai tiếc cánh buồm xa?
 Cô hàng đâu biết ta buồn nhĩ,
 Đon đả ra chào hỏi khách qua.

Trong một bản chép tay của tác giả tặng nữ sĩ Vân Đài, tác giả ghi tiêu đề bài thơ là Làn gió bên sông, và khổ đầu của bài thơ có một số khác biệt:

Làn gió bên sông lẹ cánh đưa
 Nắng chiều như vẽ cảnh nằm mơ...
 Bóng cây mặt cỏ vươn mình ngả,
 Tha thướt Sầu Tư bước vẫn vơ.

Sáng (Thế Lữ)

Nắng soi áo trắng hoe đào
 Theo cô đội nón kia vào trong sương.
 Hơi lam xoá giải chân làng
 Ta đi, không biết con đường về đâu?

Trưa (Thế Lữ)

Đường nắng. Trong dâu tiếng nói cười
 Bay ra, ròn rã ghep bên tai
 Ngừng chân, rẽ lá tìm. Im phắc:
 Vàng rọi lúa thưa, chẳng mấy người.

Chiều (Thế Lữ)

Cảnh vắng. Trời hanh. Giáng mai chiều
 Buồn xa ngưng lại nổi điều hiu...
 Bỗng đâu xao xuyến cây reo gió,
 Bụi chạy đường khô lá đuổi theo.

Tối (Thế Lữ)

Trời cao vàng tắt, trên cây
 Con cim bé nhỏ gọi ngày hôm sau,
 Âm thầm mây rủ rê nhau
 Kéo đi trốn cảnh u sầu đem tăm.

Ma Tuý (Thế Lữ)

I

Khói chiều lên, khói huyền lên...
 Mắt say đậu ở ngọn đèn dân lu.
 Tưởng bầu mây gió hư vô,
 Tưởng vầng trăng lạ mơ hồ đâu đây.
 Ở đâu ta ở chốn này?
 Nằm trong Hồ Hững gôi tay Vô Tình
 Nhỏ to bạn hữu quanh mình
 Trông ra vẫn có mà hình như không
 Ưu tư rời bỏ cõi lòng
 Hình hài vụt chốc bình bồng phiêu dao...
 Dật dờ, trí thấp hồn cao
 Thoáng qua ngàn cánh áo đào Thiên Tiên.

II

Khói huyền lên... khói huyền lên...
 Mộng pha hơi tía mây huyền trong mây
 Bầu trời nồng ngát hương ngây
 Kìa trông trong đắm trong say muôn hình
 Lung linh vàng đội cung Quỳnh
 Nhịp nhàng biến hiện những mình Tiên Nga
 Chập chờn gần tưởng như xa
 Ngọc reo muôn tiếng đàn ca im lìm
 Hàng châu lặng lẽ rơi chìm
 Dưới hồ trong biếc. – Bên thêm dăm dăm
 Hai cô lả lướt nghiêng nằm
 Hai cô đứng thấp hương trầm hai bên...

*Khói huyền lên... khói huyền lên
Thuyền trôi lững thững. – Đào Nguyên đâu rồi?*

Đời Thái Bình (Thế Lữ)

Tặng Huy Cận

*Thủa ấy, nhiệm màu sương gió biếc,
Trời mây huyền ảo đắm hồn thơ,
Cây im, vịn bóng um tùm lá,
Sông chậm nguồn sâu nước đợi chờ.*

*Vì chưng — ngày tháng êm đềm trôi —
Khi nắng hồng thiên lướt cạnh đôi,
Khi cánh chim thân đâu vút lại,
Từng không diu dặt tiếng xa xôi.*

*Ấy tiếng mơ hồ của ý Xuân,
Hằng năm ca ngợi đón Đông Quân.
Nước non trong sáng thay màu mới;
Tấm áo đào tươi phủ khắp trần.*

*Cây im, sông lắng đợi Xuân về,
Trong lúc trần gian, dưới bóng the
Của buổi thanh bình thả sống,
— Từ nơi thành thị tới thôn quê.*

*Quả chữu cành xanh, lúa ngập đồng.
Ông già yên lặng, tóc râu bông,
Chiều chiều chông tuổi trên cây trúc
Lững thững đi nhìn giải suối trong.*

Trên nền ánh cỏ thơm mơn mớn,
 Con trẻ cười nô hất trái đào;
 Rũ lụa bên hồ ba bốn chị
 Lả lơi đưa tiếng hát lên cao.

Từng bông thư sinh dạo trước đền
 Ung dung hỏi liễu, ngắm hoa quen.
 Đón làn hương gió, nhìn mây uốn,
 Mơ cảnh Trường An vông lọng chen...

Thành Đô với cảnh sắc huy hoàng
 Cũng lặng chìm trong ánh khói sương.
 Hoà thuận yên vui đời thái lạc.
 — Đồn xa, quân lính hoạ ca xang.

Giây Phút Chạnh Lòng (Thế Lữ)

Tặng tác giả “Đoạn tuyệt”

“Anh đi đường anh, tôi đường tôi,
 Tình nghĩa đôi ta có thể thôi.
 Đã quyết không mong xum họp mãi.
 Bận lòng chi nữa lúc chia phôi?”

“Non nước đang chờ gót lãng du,
 Đâu đây vẳng tiếng hát chinh phu,
 Lòng tôi phơi phới quên thương tiếc
 Đưa tiễn anh ra chốn hải hồ.

“Anh đi vui cảnh lạ, đường xa,
 Dem chí bình sinh dãi nắng mưa,
 Thân đã hiến cho đời gió bụi
 Đâu còn lưu luyến chút duyên tơ?”

“Rồi có khi nào ngắm bóng mây
Chiều thu đưa lạnh gió heo may
Dừng chân trên bến sông xa vắng,
Chạnh nhớ tình tôi trong phút giây;

“Xin anh cứ tưởng bạn anh tuy
Giảm hăm thân trong cảnh nặng nề,
Vẫn để hồn theo người lận đận;
Vẫn hằng trông đếm bước anh đi.

Lấy câu khẳng khái tiến đưa nhau,
Em muốn cho ta chẳng thấm sâu.
Nhưng chính lòng em còn thôn thức,
Buồn kia em giấu được ta đâu?

Em đứng nương mình dưới gốc mai,
Vịn ngành sương đọng, lệ hoa rơi,
Cười nâng tà áo đưa lên gió,
Em bảo: hoa kia khóc hộ người.

Rồi bỗng ngừng vui cùng lẳng lẳng,
Nhìn nhau bình thản lúc ra đi.
Nhưng trong khoảnh khắc thờ ơ ấy,
Thấy cả muôn đời hận biệt ly.

Năm năm theo tiếng gọi lên đường,
Tóc rụng rơi bởi gió bốn phương.
Mấy lúc thần thờ trông trở lại,
Để hồn mơ tới bạn quê hương.

Ta muốn lòng ta cứ lạnh lùng
Gác tình duyên cũ chẳng đường trông.
Song le hương khói yêu đương vẫn
Phảng phất còn vương vấn cạnh lòng.

Hôm nay tạm nghỉ bước gian nan.
 Trong lúc gần xa pháo nổ ran.
 Rũ áo phong sương trên gác trọ.
 Lặng nhìn thiên hạ đón xuân sang.

Ta thấy xuân nồng thắm khắp nơi,
 Trên đường rộn rã tiếng đua cưỡi,
 Động lòng nhớ bạn xuân năm ấy.
 Cùng ngắm xuân về trên khóm mai.

Lòng ta tha thiết đượm tình yêu,
 Như cảnh trời xuân luyến nắn chiều,
 Mắt lệ đắm trông miên cách biệt,
 Phút giây chường mỗi gót phiêu lưu...

Cát bụi tung trời — Đường vất vả
 Còn dài — Nhưng hãy tạm dừng chân,
 Tưởng người trong chốn xa xăm ấy
 Chẳng biết vui buồn đón xuân?

1937

Bóng Mây Chiều (Thế Lữ)

“Bấy lâu nay xuôi ngược trên đường đời.
 Anh thấy chẳng? Tôi chỉ hát, chỉ cười
 Như vui sống mãi trong vòng sung sướng.
 Vì tôi muốn để cho lòng tôi tưởng
 Không bao giờ còn có vết thương đau,
 Không bao giờ còn thấy bóng mây sầu
 Vương vít nữa. — Bạn ơi nào có được!
 Trốn những cảnh dịu dàng tôi dần bước

Đi tìm nơi náo động mà đua chen,
 Mà tung hoành, lăn lóc — để mà quên —
 — Nhưng có hay đâu lòng tôi vẫn nhớ!
 Có hay đâu chỉ một hơi gió đưa cành lá,
 Chỉ một phút điều hiu lặng ngấm bóng chiều qua
 Cũng đủ khiến tôi buồn tưởng quăng đời xưa.
 Tôi chẳng muốn ôm lòng đau khổ nữa.
 — Tôi không muốn nén mãi lời than thở.
 Nén tới đây, trông hồ nước mênh mông
 Với ánh tà dương đưa nhẹ ánh sương hồng
 Tôi muốn đem nỗi u tình tôi vẫn giấu
 Mà ngỏ ra cho bạn hiền tôi thấu.
 Bao nhiêu niềm thương, nhớ bấy lâu nay
 Tôi muốn thả lên cao cho giải mây bay
 Mang đi, mang đi xa! đừng trở lại!"

Văn Sinh dắt tay tôi cùng đến dưới
 Bóng một cây rủ lá trên mặt hồ
 Nước trong xanh, thăm đượm màu thu.
 Anh chỉ cho tôi trong sương vàng tía
 Cửa chân trời. — Rồi vẽ mặt băng khuâng,
 Sau tiếng thở dài, anh bảo tôi rằng:
 "Ở đó, khoảng tám năm về trước,
 Tôi đã sống một cuộc đời mộc mạc,
 Một cuộc đời kín đáo, như người xưa,
 Lấy gió trăng làm cửa cái, lấy văn thơ
 Làm bạn hữu. Lòng bình yên êm lặng
 Như mặt hồ không qua làn gió thoảng.
 Mãi trông mây quên lãng tháng, năm trôi,
 Cùng chim ta đưa đón bao ngày vui.

Với non sông đang tung bừng hớn hở
Bỗng tôi gặp một người thôn nữ...

Tôi gặp cô một buổi chiều xuân.
— Một buổi chiều nồng ấm ái-ân,
Tôi lơ đãng để tuổi xuân phơi phới
Nhẹ bước trên vùng cỏ xanh nắng dãi —
Đứng bên hồ, cô lả lướt dựa mình cây,
Cặp mắt xa xăm đuổi tận chân mây...
Ánh vàng reo trên mặt hồ sóng gợn
Phản chiếu lên đôi má đào mơn-mỏn
Như vút ve trên cột vẽ u sầu.
Làn gió qua phe phất tà áo nâu...
— Một chiếc lá bay... một con chim khuất
Đang véo von lưu luyến ngày xuân tắt.
— Nhưng hững hờ, cô mặc tiếng chim ca,
Mặc lá vàng bay theo gió thoảng qua.
Mặc ánh tà dương còn dài màu ly biệt,
Quên cảnh vật bên mình, cô chẳng biết
Tôi ngập ngừng đang rón bước lại gần.
Tôi thần thơ, dửng gót, đứng tần ngần,
Và hỏi cô rằng: “Bóng chiều gần lặn.
Mà có sao cô em còn thơ thần,
Nhớ thương ai hay đứng đợi chờ ai?
Để cho sương gieo đầm ướt hai vai?”
Cô ngảnh nhìn tôi, ngây thơ, yên lặng,
Và thông thả đưa bàn tay mềm trắng
Lên gạt hàng châu lệ long lanh.
Tôi trông cô lòng chan chứa cảm tình,
Nhưng e ấp muốn nhắc lời sẵn hỏi.
Nhưng mắt tôi thay tiếng lòng tôi nói.

Cô âu sầu gương hé chút môi cười
 Mà nổi chua cay chưa làm kém màu tươi.
 Rồi đưa mắt băng khuâng, rồi theo con đường trắng
 Dẫn về nẻo thị thành xa vắng
 Cô đem nỗi lòng riêng ngỏ cho tôi nghe:
 Ở làng xa, cô là gái thôn quê,
 Một bữa qua đây gặp chàng công tử
 Đón hỏi cô ra chiều niềm nở.
 Giữa cảnh êm đềm hồ nước mình mang
 Nghe tiếng ai tha thiết dịu dàng
 Như gió lướt cành hoa, xúc động niềm ân ái,
 Cô vui thấy trái tim cô tê tái
 Và ngây thơ đón lấy tấm tình yêu
 Chàng hiến cho cô — Rồi từ đó, chiều-chiều
 Đi xe đạp từ xa chàng lại tới
 Bên bờ hồ nơi chiều cô đứng đợi
 Để cùng nhau ân ái tự tình,
 — Như chim non mới biết cảnh trời xanh,
 Cô sung sướng trong hào quang rực rỡ
 Của giấc mộng xuân từng bừng bao ánh lạ —
 Bên tình quân, cô âu yếm dịu dàng,
 Trông về phía thị thành sau ánh sương lam,
 Mà mơ tưởng cảnh ngựa xe náo động,
 Mà tha-thiết mong cùng ai được sống
 Trong cuộc đời chói lói của phồn hoa.
 — Trong cảnh thiên thiên đang, đôi với tấm lòng thơ,
 Cô thường bảo với chàng: “Ngay từ khi gặp gỡ
 Em là gái thôn quê, chàng là người xa lạ,
 Đôi bên nào có quen nhau?
 Song tấm lòng em, không biết bởi vì đâu,
 Nghe tiếng ai như mây theo gió quyến

Đôi với ai đã mặn tình lưu luyến."
 Nhưng lòng chàng đắm thắm dân phai
 Đứng bên cô, tuy chàng nói, chàng cười,
 Cô vẫn thấy đôi mắt chàng lơ đãng
 Không nhìn cô, chỉ mãi trông mây thoảng...
 Rồi một buổi chiều, cô đi mấy dặm đường
 Mang lòng vui tìm đến chỗ người thương
 Hẹn hò đây. — Nhưng đến khi nắng tắt
 Trên cành cao, tiếng một con chim khuất
 Đã bơ-vơ nhẩn gọi ngày hôm sau,
 Mà bóng tình quân cô tìm chẳng thấy đâu.
 Cô ngừng kể, mà trên đôi môi thắm
 Còn chua chát nhuộm tươi màu cay đắng,
 Rồi âu-sầu buông mấy tiếng thiết tha:
 “Em không muốn trông ngày tháng ơ thờ
 Trông ánh sáng đã hết màu rực rỡ,
 Không muốn sống chờ người không đến nữa,
 Nên chiều nay em lại bước tới nơi
 Mà bao phen em tình tự cùng ai
 Để ôn lại chuyện tình duyên đã mất.
 Em gọi gió thổi bên lòng hiu hắt
 Gọi chim bay theo giải mây cao
 Nhẩn tình quân không biết ở nơi nao,
 Rằng từ nay trên bờ hồ ân ái
 Không còn đâu cô gái quê chờ đợi.
 Rồi ôm lòng đau, em sẽ gieo mình
 Xuống nước sâu cùng với khối hận tình
 Muôn năm, muôn năm không bao giờ tan nát.”
 Hơi sương reo nổi điệu hiu man mác
 Trên mặt hồ và thắm đượm lòng tôi.
 Muốn khuyên cô nhưng chưa lựa được lời,

Tôi đứng lặng hồi lâu bên tấm lòng thôn nữ
 Đang âm thầm với bao tình thương nhớ.
 Rồi nhẹ nhàng như nâng tấm khăn hồng
 Để buộc kín cho ai vết thương lòng
 Tôi sẽ nói: — “Cô em ơi, tuổi trẻ
 Của cô em là đoá hoa thơm diễm-lệ
 Mỉm cười đón ánh xuân sang,
 Mà bạn tình kia chỉ là khách qua đường,
 Không biết quý, không biết yêu hương-sắc,
 Chàng chỉ thoáng trông rồi vội tìm vui thú khác.
 Nhưng há vì ai hoa để kém màu tươi,
 Há vì ai hoa nở để hương phai?
 Khiến cảnh xuân yêu dấu hoa tha thiết
 Phải bụi ngùi nhuộm trong màu thương tiếc?”
 Tôi còn dịu dàng khuyên dỗ nhiều lời
 Tuy vẫn hoa ngơ ngẩn, — anh đừng cười —
 Nhưng chân thực, cho nên tôi cũng thấy
 Đã thoa dịu được tấm lòng thơ ấy.

Tôi có một gian nhà nhỏ ở gần hồ,
 Một lớp thảo trang giữa hoa lá bốn mùa.
 Nơi chim gió đưa thăm, với Nàng Thơ yếu điệu
 Vẫn ngày tháng đi về, duy còn thiếu
 Chút ánh thiêng liêng của sự yêu đương:
 Nhà tranh tôi còn thiếu trái tim vàng.
 Tôi bèn rủ cô về cùng tôi ở đó
 Và đem hết nỗi ái ân chan chứa
 Dâng cho cô, — đem hết nỗi chân thành
 Để yêu cô — để thay kẻ bạc tình.
 Nhưng cô vẫn âu-sầu, khiến tôi e ngại,
 Cô ử rữ như nàng tiên êm ái

Không đành lòng chung sống với người đời
 Nghe lời tôi, cô gương đáp, gương cười,
 Nhưng đôi mắt cô vẫn thường đắm đuối:
 Bao giờ cũng như mãi còn theo đuổi
 Hình ảnh xa xôi ở những đâu đâu.
 Lòng tôi phảng phất lo ngay từ lúc ban đầu
 Và tự nhủ tôi rằng: con chim xanh đó
 Sẽ có ngày bay đi không về nữa.
 Cho nên tôi hết sức yêu chiều,
 Tôi lựa lời đón hỏi trăm điều:
 Cô muốn chi tôi cũng không từ chối.
 Nhưng cô gái quê muốn ra chơi Hà nội,
 Muốn điểm trang, muốn quần áo sa hoa.
 Để cho người tình quân tề bạc, hững hờ
 Biết rằng cô không còn là thôn nữ,
 Không còn đáng quê mùa mà chê bỏ nữa.
 Cô lại muốn tôi ăn mặc âu trang,
 Muốn cùng cô sống trong cảnh rộn ràng.
 Trong gió bụi kiêu sa nơi thành thị.
 Song tôi chỉ là một chàng thi sĩ
 Ở lâu tranh, giầu được ít văn thơ
 Tôi bèn đem những vần âu yếm, vì cô
 Đã viết ra theo điệu lòng thôn thức,
 Trong những lúc hồn thơ cảm xúc,
 Mà du dương ngâm đọc để cô nghe.
 Tôi gọi cô, trở những đám mây đi
 Dưới trời cao; trở những chiều chói lói
 Sau núi xa mịt mùng sương biếc gội;
 Trở những bình minh yên lặng vẻ tươi cười.
 Trong rừng cây xanh, lẫn bóng chân trời.
 Tôi muốn cho lòng ngây thơ kia hoan lạc

Cùng với tôi yêu cuộc đời mộc mạc
 Đầy hoa hương cùng thi vị thiên nhiên.
 Đối với tôi, đó là thú thân tiên,
 Nhưng đối với cô đời tôi là buồn tẻ.
 Nên những khi trước sân bóng xế
 Khi bình-minh vàng nhuộm tươi cây,
 Khi gió đưa chiếc nhạn theo mây...
 Ngồi thơ thần bên thềm, lòng bát ngát
 Cô vô tình đem điệu thơ tôi quen hát
 Để ngụ lời than trách bạn tình xa!
 Trước lều tranh, vì vút thág, năm qua
 Nhưng nỗi buồn cô vẫn còn tươi, còn thắm.
 — Cô ở thò bên tấm lòng tôi say đắm.

Rồi một buổi thu kia, tạm vắng nhà tranh,
 Tôi đành bán văn thơ cho khách thị thành
 — Những văn thơ mà bấy lâu tôi yêu quý,
 Tôi đã rắp không bao giờ nỡ để
 Cho người đời mua chuộc; vì anh ơi!
 Văn thơ kia tức là tâm hồn tôi. —
 Tôi bán đi để mua các đồ tô điểm
 Mua y-phục tân trang của những trang kiều diễm
 Chôn phồn hoa, về tặng người tôi yêu.
 Mà tôi đây cũng sẽ bỏ cảnh nghèo
 Với non nước nên thơ của Ly Tao Nương Tử
 Tôi đưa cô, sẽ cùng nhau sống giữa
 Cảnh ngựa xe náo nhiệt cô mơ màng.
 Tôi trở ra về, lẹ gót vui mừng.
 Nhưng than ôi! trong nhà tranh, vắng ngắt:
 “Con chim xanh kia đã bay đâu mất!
 Lặng tiếng buồn, Văn Sinh nắm tay tôi

Miệng chua cay sẽ nhách một nụ cười,
 Anh nói tiếp: “Tôi thấy lòng tan nát,
 Nhưng không khóc, vì bỗng cạn nguồn nước mắt,
 Tôi thản nhiên, nhẫn nại, mà ngậm sâu.
 Bạn ơi, ở đời này còn có vết thương đau
 Nào ghê gớm, khát khe hơn nữa?
 — Tôi như người đã chết đi quá nửa.
 — Anh tính xem trong thửa bình sinh,
 Lần đầu tiên, tôi mới biết ái tình
 Lần đầu tiên đã mang nhiều thất vọng!
 Tôi muốn trẻ, muốn vui mà sống,
 Nên bỏ nhà tranh, bỏ cảnh mơ hồ,
 Xa tránh nơi còn hương khói chút tình xưa,
 Rồi tôi đi. — Tôi dẫn thân trong sóng gió.
 Tìm bước đời lâm than đây gian khổ
 Để quên điều cay đắng trong tâm hồn;
 Tôi tiến lên hoài, ca hát vui cười luôn
 Để cho cõi lòng tôi chói loà ánh sáng...
 Nhưng chỉ một áng mây qua của niềm nhớ tưởng
 Cũng khiến cho lòng tôi tắm tới những u sầu!
 Tôi cố im đi! không ngó vết thương đau
 Cho ai hay — Nhưng sức lòng có hạn.
 — Nay nhắc chuyện xưa, tôi thở than cùng bạn
 Bỗng thấy tâm hồn phơi phới nhẹ nhàng.
 Có lẽ từ nay bao nỗi buồn, thương
 Đã theo nguồn lời như theo nguồn nước mắt
 Trút khỏi lòng mà trôi đi, mà tan mất.